

Енеїда (стислий переказ)

Вергілій

Час правління імператора Октавіана Августа ознаменований залученням до відродження могутності імперії Риму найталановитіших письменників нового покоління, серед яких були лірик Горацій та епік Вергілій.

Розбещеність верхівки суспільства, жадоба до розкошів, стомленість народу війною — усе потребувало високого рівня чеснот, які б стали еталоном для римлян.

Цим естетичним ідеалом епохи стала монументальність, гармонійність і ясність у філософії й культурі.

Твори Вергілія "Буколіки" ("Пастуші пісні"), "Георгіки" були проникнуті тонким відчуттям природи, оспівували благородну мирну працю пастухів і хліборобів.

Мудрий правитель Октавіан Август, щоб вселити у римлян упевненість і гордість за свою державу, радить Вергілію написати поему на сюжет із стародавньої римської історії, і навіть під час своїх воєнних походів імператор не забуває про це, просить Вергілія надсилати частини поеми.

Талановитий поет-патріот з піднесенням береться за роботу над "Енеїдою", він вірить, що римляни знаходяться під опікою богів, Рим завжди процвітатиме, він — вічне місто.

Переказ:

Після падіння Трої Еней був змушений покинути рідне місто. У дорозі кораблі героя відносить сильною бурею, яку створила Юнона, до берегів Карфагену, де Еней залишається гостювати у цариці Дідони. Розповівши про своє життя, про падіння Трої, він зваблює царицю й одночасно закохує в себе.

Цитата:

Поки розказує він, то очей не відводить від нього.

В домі порожнім сама на покинутім ложі сумує,

Лежачи там. Як відсутній — відсутнього бачить...

Переказ:

Але за наказом Юпітера Еней мав залишити Дідону і плисти до Італії. З горя цариця покінчує життя самогубством.

Еней, спустившись у підземний світ, дізнається від покійного батька Анхіза про свої майбутні подвиги: в Італії він переможе місцеві племена, а його нащадки побудують там славетне місто Рим, яке буде володарювати над іншими народами.

В Італії він заключає союз із латинським народом і хоче одружитися з їхньою царівною Лавінією. Але проти цього виступає цар племені рутулів Турн. Еней б'ється зброєю, дарованою богом-ковалем Вулканом. На щиті зображена вся майбутня історія Рима.

Цитата:

Вирізьбив владар огню італійців майбутні пригоди

Римського роду тріумфи, Асканіїв рід знаменитий
І незчисленні усі, послідовно проваджені війни.
Вирізьбив він і Вовчицю у Марсовій тихій печері
І коло неї близнят-сосунців, двох хлоп'ят нетямущих,
Як вони граються сміло, до матері як припадають,
Як і вона, повернувши до них свою шию могутню,
Пестить по черзі обох і тіло вилизує ніжне.
Нарешті Еней у двобої переміг Турна і одружився з Лавінією.
Переклад І. Стешенко

Коментар

Поема складається з 12 книг: перші 6 книг тематично близькі до "Одіссеї", наступні 6 — до "Іліади" Гомера.

Твір пронизує думка, пов'язана з майбутнім Рима: сама історія виникнення міста, її засновники говорять про історичну місію, призначену йому долею і богами.

Як і в творах Гомера, Вергілій подає два плани: життя богів і життя людей. Але якщо герої Гомера іноді йдуть проти волі богів і навіть перемагають, то Вергілієвський Еней завжди виконує волю богів.

В образі Енея втілені основні ідеали і доблесті епохи Октавіана Августа: благочестя, любов до членів своєї родини, мужність, вірність своєму обов'язкові, дружбі.